

NAREĐENJE KOMANDE GRUPE ARMIJA »E« OD 3. DECEMBRA 1944. KOMANDI 34. ARMIJSKOG KORPUSA ZA PROBIJANJE JEDINICA DOLINOM DRINE I USPOSTAVLJANJE VEZE SA KORPUSNOM GRUPOM »KIBLER« ZBOG POGORŠANE SITUACIJE SEVERNO OD DRAVE¹

Prilog 17

STROGO POVERLJIVO

KR

5 prim.,
5. prim.*Telegram*

K-DI XXXIV AK

Povećano zaoštravanje situacije sev. Drave ponovo zahteva da se svim sredstvima ubrza prebacivanje snaga na sever.² Potrebno je, pre svega, da se, bezobzirnim angažovanjem svih raspoloživih snaga, što je moguće brže uspostavi veza preko Bijeljine sa Korpusnom grupom »Kibler«.³ Istovreme-

¹ Snimak overenog teleograma (pisanog na mašini) u AVII, NAV-T-311, r. 184, s. 770.

² Reč je o prodorni sovjetskih jedinica preko Dunava u pravcu Blatnog jezera. U vezi s tom situacijom, Vrhovna komanda Vermahta naredila je da se 2. OkA, sa svim svojim snagama, odmiah prebaci severno od r. Drave, i da se 2. decembra u 0.00 časova potčini. Grupi armija »Jug« (vidi Grupu autora, *ORNJ*, s. 498—9; AVII, NAV-T-311, r. 191, s. 439—41 i 445: ratni dnevnik k-ta Jugoistoka za 1. i 2. decembar 1944).

³ Nazvana je po imami njenog komandanta generala Rajtnanta Jozefa Kdiblera (Josef Ktiblar), bivšeg komandanta 118. lovačke divizije. Tada je komandovao svim nemačkim jedinicama između Save i Dunava. Osuđen je, 16. februara 1947, kao ratni zločinac (zajedno sa general-pukovnikom Lerom i grupom generala), na smrt streljanjem. Njegova divizija (118) počinila je takve zločine da su ga čak i ustaše optuživale. Tako, na primar, u izveštalju Ustaškog ravnateljstva za propagandu u Splitu od 3. aprila 1944, u ve[^]i'jiedne akaije, između ostalog, piše:

»Nisu bili samo ubijeni muškarci sposobni za oružje, nago isto tako i žane i djeca i starci. Nije bio zaklan samo pojedini član obitelji, nago sva obitelj, bez razlike. To je najobalodaniji dokkaz da to nisu bili pothvati čišćenja nego pothvati -Mjabljenja hrvatskog življa...« (*Politika*, beogradsko izdanje, od 6. i 17. februara 1947).

Inače, ni njegov rodeni brat, general brdskih lovaca, Ludwig (Ludwig) Kibler, komandant 97. BAK-a, nije bio ništa bolji od Jozefa. I on je, 19. jula 1947, na procesu pred Vojnim sudom u Ljubljani (sudilo mu se u grupi na čahi s Rajnerom), osuđen na smrt vešanjem (vidi *Politiku*, beogradsko izdanje, od 20. jula 1947).

no svim sredstvima ubrzati prodor Bobbene grupe »Fictum« na Zvornik.⁴

Za osiguranje novoizgrađenog fronta na Drini potrebno je zatim da se X⁵ [i] 7. SS brd. div. »Princ Eugen«, uz krajnje marševske napore, probiju prema severu.—⁶

K-da GrA >E«, Ia, str. pov. br. 11.904, od 3. 12. 44.

Šmit-Rihberg, gen.maj./ 23.15

X delovi 1. brd. div.

— „— 117. brd. div.

Za tačnost:

Resegir

gen. štabni p.puk.

Dostavljeno]: Ia, LdN, Ic, OQu, OB/KTB,

⁷Načelnik, *Br. Str. pov. 1503/44*

⁴ Tada se Bobbena grupa »Fictum« nalazila na komunikaciji Sokolac — Vlasenica u borbi s jedinicama 3. korpusa NOVJ. Njen je zadatak bio, prema naredenju Grupe armija »E« od 21. novembra 1944, da sa Bobbenom grupom »Ajzele« otvori komunikaciju Rogatica — Sokolac — Vlasenica — Drinjača — Zvornik. Grupa je 2. decembra dostigla Vlasenicu, a 6. decembra Drinjaču, gde se spojila s jedinicama 11. vazduhoplovne poljske divizije. Po naredenju K-de GrA »E« od 7. decembra, Grupa je rasformirana. Pukovsika grupa »Skenderbeg« podčinjena je 7. SS diviziji »Princ Eugen«, a policijski delovi Grupe ušli su u sastav 5. SS-BAK-a. Opširnije o formiranju, sastavu i akcijama Bobbene grupe »Fictum« (nazivane po imenu njenog komandanta Jozefa Fictuma, SS-grupenfirera i bivšeg nemačkog opunomoćenog generala u Albaniji) vidi tom IV, knj. 30, dok. br. 118 i knj. 31, dok. br. 24 i 90; AVII, NAV-T-311, r. 184, s. 929; naredenje K-de GrA »E« od 7. decembra 1944. za rasformiranje grupe.

Podatke iznete u tomu IV, knj. 30, dok. br. 118 i knj. 31, dok. br. 24 i 90 ispraviti u vezi imena.

⁵ U originalu je ovo »X« dopisano rukom, a isto taiko 4 objašnjenje, dato na kraju dokumenta, u kome se kaže o kojim je jedinicama reč.

⁶ Detaljnije o probijanju ovih jedinica dolinom Drine, preko Bijeljine i Brčkog, u Srem vidi tom IV, knj. 31, dok. br. 33, 62 i 146.

⁷ Pečat bez uobičajenog okvira.